

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

25 päivänä tammikuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Asetus (EU) N:o 604/2013 – Kolmannen maan kansalaisen jollekin jäsenvaltiolle tekemän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittäminen – Takaisinottopyynnön tekemistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja määräajat – Kolmannen maan kansalaisen laitton paluu siihen jäsenvaltioon, joka on toteuttanut siirron – 24 artikla – Takaisinottomenettely – 27 artikla – Oikeussuojakeino – Tuomioistuinten harjoittaman valvonnan laajuus – Siirron jälkeiset olosuhteet

Asiassa C-360/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesverwaltungsgericht (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Saksa) on esittänyt 27.4.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.6.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Saksan liittotasavalta

vastaa

Aziz Hasan,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby ja M. Vilaras,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Aziz Hasan, edustajanaan W. Karczewski, Rechtsanwalt,
- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
- Sveitsin hallitus, asiamiehenään U. Bucher,
- Euroopan komissio, asiamiehinään G. Wils ja M. Condou-Durande,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

kuultuaan julkisasiamiehen 7.9.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 (EUVL 2013, L 180, s. 31; jäljempänä Dublin III -asetus) 18, 23 ja 24 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Saksan liittotasavalta ja Syyrian kansalainen Aziz Hasan ja jossa on kyse Bundesamt für Migration und Flüchtlingen (liittovaltion maahanmuutto- ja pakolaisvirasto, Saksa) (jäljempänä virasto) päätöksestä hylätä Hasanin jättämä turvapaikkahakemus ja määrätä tämän siirtämisestä Italiaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2013/32/EU

- 3 Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU (EUVL 2013, L 180, s. 60) 6 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Kun henkilö tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen viranomaiselle, joka on kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen rekisteröimään tällaiset hakemukset, rekisteröinti tapahtuu kolmen työpäivän kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Jos kansainvälistä suojelua koskeva hakemus tehdään muille viranomaisille, jotka todennäköisesti vastaanottavat tällaisia hakemuksia mutta jotka eivät kansallisen lainsäädännön mukaan ole toimivaltaisia rekisteröimään niitä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että rekisteröinti tapahtuu kuuden työpäivän kuluessa hakemuksen tekemisestä.

– –

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että henkilöllä, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, on tosiasiallinen mahdollisuus jättää se mahdollisimman pian. – –”

Dublin III -asetus

- 4 Dublin III -asetuksen johdanto-osan 4, 5 ja 19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Lisäksi [Eurooppa-neuvoston Tampereella 15. ja 16.10.1999 pidetyn erityiskokouksen] päätelmissä todetaan, että yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikkajärjestelmään olisi lyhyellä aikavälillä sisällyttävä selkeä ja toimiva menettely turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion määrittämiseksi.

(5) Tällaisen menettelyn perusteiden olisi sekä jäsenvaltioiden että asianomaisten henkilöiden kannalta oltava puolueettomat ja oikeudenmukaiset. Menettelyn mukaisesti olisi erityisesti voitava määrittää nopeasti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, jotta voidaan taata hakijoille tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin ja jotta ei vaaranneta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen saavuttamista.

--

(19) Asianomaisten henkilöiden oikeuksien tehokkaan suojelun varmistamiseksi olisi erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti otettava käyttöön oikeudelliset takeet ja tehokkaat oikeussuojakeinot, jotka koskevat päätöksiä siirtää hakija hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon. Jotta voidaan varmistaa, että kansainvälistä oikeutta noudatetaan, tällaisia päätöksiä koskevien tehokkaiden oikeussuojakeinojen olisi katettava sekä tämän asetuksen soveltamisen tarkastelu että oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään.”

5 Kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on käsiteltävä jokaisen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön minkä tahansa jäsenvaltion alueella tai rajalla tai kauttakulkualueella tekemä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Turvapaikkahakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio, ja tämä jäsenvaltio on se, joka III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti on vastuussa hakemuksen käsittelystä.

2. Jollei hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota voida määrittää tässä asetuksessa lueteltujen perusteiden mukaisesti, käsittelystä vastaa ensimmäinen jäsenvaltio, jossa kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty.

Jos hakija on mahdotonta siirtää jäsenvaltioon, joka on alun perin nimetty hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi, koska on perusteltuja syitä katsoa, että kyseisessä jäsenvaltiossa on turvapaikkamenettelyssä ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa systeemisiä puutteita, jotka saattavat johtaa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettuun epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun, määrittämisestä vastaavan jäsenvaltion on jatkettava III luvussa vahvistettujen perusteiden tarkastelua sen määrittämiseksi, voidaanko jokin toinen jäsenvaltio nimetä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi.

--”

6 Mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltio, joka on tämän asetuksen perusteella vastuussa hakemuksen käsittelystä, on velvollinen:

--

b) ottamaan 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin hakijan, jonka hakemusta käsitellään ja joka on jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai joka oleskelee ilman oleskelulupaa toisessa jäsenvaltiossa;

c) ottamaan 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön, joka on käsittelyn kuluessa peruuttanut hakemuksensa ja jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai joka oleskelee toisessa jäsenvaltiossa ilman oleskelulupaa;

d) ottamaan 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön, jonka hakemus on hylätty ja joka on jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai joka oleskelee ilman oleskelulupaa toisessa jäsenvaltiossa.”

7 Saman asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavasti:

”Edellä 18 artiklan 1 kohdassa säädetty velvollisuudet lakkaavat, jos hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio voi silloin, kun sitä pyydetään ottamaan vastaan tai takaisin hakija – –, osoittaa, että asianomainen henkilö on poistunut jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmen kuukauden ajaksi, jollei hänellä ole hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion myöntämää voimassa olevaa oleskelulupaa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun poissaolojakson jälkeen jätettyä hakemusta pidetään uutena hakemuksena, jonka osalta aloitetaan uusi menettely sen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi.”

8 Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltio, jossa 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdassa tarkoitettu henkilö on jättänyt uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, katsoo, että toinen jäsenvaltio on vastuussa 20 artiklan 5 kohdan ja 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdan mukaisesti, se voi pyytää tuota toista jäsenvaltiota ottamaan kyseisen henkilön takaisin.

2. Takaisinottopyyntö on tehtävä mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa kahden kuukauden kuluessa – – Eurodac-osuman saamisesta.

Jos takaisinottopyyntö perustuu muihin todisteisiin kuin Eurodac-järjestelmästä saatuihin tietoihin, se on lähetettävä takaisinottopyynnön saavalle jäsenvaltiolle kolmen kuukauden kuluessa 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämispäivästä.

3. Jos takaisinottopyyntöä ei tehdä 2 kohdassa säädetyssä määräajassa, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä on vastuussa jäsenvaltio, jossa uusi hakemus on jätetty.”

9 Tämän asetuksen 24 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltio, jonka alueella 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdassa tarkoitettu henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa ja jossa ei ole jätetty kansainvälistä suojelua koskevaa uutta hakemusta, katsoo, että toinen jäsenvaltio on vastuussa hakemuksen käsittelystä 20 artiklan 5 kohdan ja 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdan mukaisesti, se voi pyytää kyseistä toista jäsenvaltiota ottamaan kyseisen henkilön takaisin.

2. Poiketen siitä, mitä jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16 päivänä joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY [(EUVL 2008, L 348, s. 98)] 6 artiklan 2 kohdassa säädetään, jos jäsenvaltio, jonka alueella henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, päättää tehdä Eurodac-järjestelmässä haun – –, pyyntö ottaa takaisin tämän asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b tai c alakohdassa tarkoitettu henkilö tai sen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu henkilö, jonka kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ei ole tehty lopullista hylkäävää päätöstä, on tehtävä mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa kahden kuukauden kuluessa Eurodac-osuman saamisesta – –

Jos takaisinotto-pyyntö perustuu muihin todisteisiin kuin Eurodac-järjestelmästä saatuihin tietoihin, se on lähetettävä takaisinotto-pyyntöön saavalle jäsenvaltiolle kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona pyynnön esittävä jäsenvaltio on tullut tietoiseksi siitä, että jokin toinen jäsenvaltio saattaa olla vastuussa asianomaisesta henkilöstä.

3. Jos takaisinotto-pyyntöä ei tehdä 2 kohdassa säädetyssä määräajassa, jäsenvaltion, jonka alueella asianomainen henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, on annettava tälle henkilölle mahdollisuus jättää uusi hakemus.”

10 Mainitun asetuksen 25 artiklassa vahvistetaan takaisinotto-pyyntöön vastaamista koskevat säännöt.

11 Saman asetuksen 26 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio suostuu ottamaan vastaan tai takaisin hakijan tai muun 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettun henkilön, on pyynnön esittäneen jäsenvaltion ilmoitettava asianomaiselle henkilölle päätöksestä siirtää hänet hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon ja tarvittaessa päätöksestä olla käsittelemättä hänen kansainvälistä suojelua koskevaa hakemustaan. – –”

12 Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Hakijalla tai muulla 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettulla henkilöllä on oltava oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

– –

3. Siirtopäätöksiin kohdistuvien muutoksenhaun ja uudelleen käsittelyä koskevien hakemusten osalta jäsenvaltioiden on kansallisessa laissaan säädettävä, että

- a) muutoksenhaku tai uudelleen käsittely antaa asianomaiselle henkilölle oikeuden jäädä asianomaiseen jäsenvaltioon, kunnes muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä; tai
- b) siirto lykkääntyy automaattisesti tietyn kohtuullisen ajan, jonka kuluessa tuomioistuimen on päätettävä tarkasteltuaan asiaa perusteellisesti, onko muutoksenhaulla tai uudelleen käsittelyllä lykkäävä vaikutus; tai
- c) asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus pyytää kohtuullisen ajan kuluessa tuomioistuinta lykkäämään siirtopäätöksen täytäntöönpanoa, kunnes hänen muutoksenhakunsa tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytävissä on tehokkaat oikeussuojakeinot, lykkäämällä siirtoa, kunnes päätös ensimmäisestä lykkäyspyynnöstä on tehty. Päätös siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä on tehtävä kohtuullisen ajan kuluessa siten, että lykkäyspyyntöä voidaan tarkastella perusteellisesti. Päätös siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämättä jättämisestä on perusteltava.”

13 Kyseisen asetuksen 29 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Hakijan tai muun 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettun henkilön siirto pyynnön esittäneestä jäsenvaltiosta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon tapahtuu pyynnön esittäneen jäsenvaltion kansallisen lain mukaisesti ja sen jälkeen kun asianomaiset jäsenvaltiot ovat päässeet asiasta yhteisymmärrykseen ja heti kun se on käytännössä mahdollista, kuitenkin viimeistään

kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen jäsenvaltio on suostunut pyyntöön ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin tai muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun lopullisen päätöksen tekemisestä, jos sillä on lykkäävä vaikutus 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

--

2. Jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden määräajan kuluessa, hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio vapautuu velvoitteestaan ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin, ja vastuu siirtyy pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle. Määräaikaa voidaan jatkaa enintään yhteen vuoteen, jos siirtoa ei voida suorittaa asianomaisen henkilön vangitsemisen vuoksi, tai enintään kahdeksaantoista kuukauteen, jos asianomainen henkilö on paennut viranomaisia.

3. Jos henkilön siirtämisessä on tapahtunut virhe tai siirtopäätös on kumottu muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn perusteella siirron toteuttamisen jälkeen, siirron toteuttaneen jäsenvaltion on viipymättä otettava asianomainen henkilö takaisin.”

Saksan oikeus

- 14 Turvapaikkalain (Asylgesetz), sellaisena kuin se on julkaistu 2.9.2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798), 77 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tässä laissa tarkoitetuissa riita-asioissa tuomioistuin ottaa huomioon hakijan tosiasiallisen ja oikeudellisen tilanteen sillä hetkellä, kun viimeisin suullinen käsittely pidettiin; jos päätöstä ei ole edeltänyt suullinen käsittely, ratkaisevana pidetään hakijan tilannetta sillä hetkellä, kun päätös tehdään. --”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 15 Hasan jätti 29.10.2014 turvapaikkahakemuksen Saksassa.
- 16 Koska Eurodac-tietokannassa tehdyssä haussa kävi ilmi, että asianomainen oli jo 4.9.2014 hakenut kansainvälistä suojelua Italiassa, virasto pyysi 11.11.2014 Italian viranomaisia ottamaan Hasanin takaisin Dublin III -asetuksen nojalla.
- 17 Italian viranomaiset eivät vastanneet tähän takaisinottopyyntöön.
- 18 Virasto jätti 30.1.2015 tekemällään päätöksellä Hasanin turvapaikkahakemuksen tutkimatta nojautumalla siihen, että Italian tasavalta oli kyseisen hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, ja määräsi Hasanin siirrettäväksi Italiaan.
- 19 Hasan nosti tästä päätöksestä kanteen Verwaltungsgericht Trierissä (Trierin hallintotuomioistuin, Saksa) ja haki samalla määräystä siitä, että kanteella on lykkäävä vaikutus. Verwaltungsgericht Trier hylkäsi 12.3.2015 tämän lykkäävää vaikutusta koskevan hakemuksen ja tämän jälkeen 30.6.2015 itse kanteen.
- 20 Hasan siirrettiin 3.8.2015 Italiaan. Hän kuitenkin palasi laittomasti takaisin Saksaan tuon saman kuukauden kuluessa.
- 21 Hasan valitti Verwaltungsgericht Trierin tuomiosta. Kyseinen valitus hyväksyttiin 3.11.2015 Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalzin (Rheinland-Pfalzin osavaltion ylempi hallintotuomioistuin, Saksa) tuomiolla. Kyseinen tuomioistuin katsoi muun muassa, että Hasan oli siirretty Italiaan

Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 kohdassa säädetyn kuuden kuukauden määräajan päätyttyä ja että Saksan liittotasavalta oli näin ollen vastedes vastuussa asianomaisen jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä.

- 22 Saksan liittotasavalta teki Bundesverwaltungsgerichtiin (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Saksa) kyseisestä Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalzin tuomiosta Revision-valituksen.
- 23 Bundesverwaltungsgericht katsoo, että toisen asteen tuomioistuimen esittämä analyysi on virheellinen, sillä kun Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 kohdassa säädetty määräaika lasketaan oikein, Hasanin siirto Italiaan on toteutettu ennen kyseisen määräajan päättymistä.
- 24 Bundesverwaltungsgerichtin mukaan ei voida kuitenkaan lopullisesti arvioida, onko Italian tasavalta Hasanin jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä alun perin vastuussa oleva jäsenvaltio, koska sitä, että tämä vastuu on kyseisen asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti siirtynyt Italialta Saksalle, ei voida sulkea pois, sillä Italiassa saattaa olla turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälisen suojelun hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa systeemiä puutteita tuossa säännöksessä tarkoitetulla tavalla.
- 25 Kyseinen tuomioistuin korostaa kuitenkin, ettei tätä kysymystä ole tarpeen ratkaista, jos sen johdosta, että Hasan on palannut laittomasti Saksaan, vastuu Hasanin turvapaikkahakemuksen käsittelystä oli jo siirtynyt Saksan liittotasavallalle toisen asteen tuomioistuimen tuomion antamisajankohtana tai jos takaisinottomenettely voitiin vielä toteuttaa kyseisenä ajankohtana.
- 26 Tässä tilanteessa Bundesverwaltungsgericht päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Siinä tapauksessa, että kolmannen maan kansalainen on toisessa jäsenvaltiossa (tässä tapauksessa Saksa) tehdyn toisen turvapaikkahakemuksen jättämisen jälkeen siirretty ensimmäisen turvapaikkahakemuksen käsittelystä alun perin vastuussa olevaan jäsenvaltioon (tässä tapauksessa Italia), koska tuomioistuin on [Dublin III -asetuksen] mukaan hylännyt hänen hakemuksensa siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseksi, ja hän on välittömästi tämän jälkeen palannut laittomasti toiseen jäsenvaltioon (tässä tapauksessa Saksa):

- a) Ovatko Dublin III -asetuksen periaatteiden mukaan siirtohetkellä vallinneet olosuhteet siirtopäätökseen kohdistuvan tuomioistuinvalvonnan kannalta ratkaisevia, koska määräajan kuluessa tapahtunut siirto määrittää vastuussa olevan jäsenvaltion lopullisesti ja siten Dublin III -asetuksen vastuussa olevaa jäsenvaltiota koskevia säännöksiä ei enää sovelleta tuleviin muutoksiin, vai onko vastuukysymysten kannalta yleisesti merkityksellisten olosuhteiden myöhemmät muutokset – kuten takaisinottoa tai (uutta) siirtoa koskevien määräaikaisten kulumisen – otettava huomioon?
  - b) Onko mahdollista, että kun vastuussa oleva jäsenvaltio on määritetty, henkilö siirretään siirtopäätöksen perusteella uudelleen alun perin vastuussa olevaan jäsenvaltioon, ja säilyykö tällä jäsenvaltiolla velvollisuus ottaa vastaan kolmannen maan kansalainen?
- 2) Jos siirto ei määritä vastuussa olevaa jäsenvaltiota lopullisesti, mitä seuraavista säännöksistä on sovellettava tällaisessa tapauksessa Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdassa tarkoitettuun henkilöön, kun jo täytäntöönpantua siirtopäätöstä koskeva muutoksenhaku on vielä vireillä:
- a) Dublin III -asetuksen 23 artiklaa (analogisesti) sillä seurauksella, että määräajan päättymisen jälkeen tehdyn uuden takaisinottoopyynnön tapauksessa vastuu hakemuksen käsittelystä voi siirtyä Dublin III -asetuksen 23 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaan
  - b) Dublin III -asetuksen 24 artiklaa (analogisesti) vai
  - c) ei kumpaakaan a ja b kohdassa mainituista säännöksistä?

- 3) Siinä tapauksessa, että tällaiseen henkilöön ei voida (analogisesti) soveltaa Dublin III -asetuksen 23 artiklaa eikä 24 artiklaa [toisen kysymyksen c kohta], ovatko muut siirrot hakemuksen käsittelystä alun perin vastuussa olevaan jäsenvaltioon (tässä tapauksessa Italia) mahdollisia riidanalaisen siirtopäätöksen perusteella niin kauan kuin sitä koskeva muutoksenhakumenettely on vireillä, ja säilyykö tällä jäsenvaltiolla velvollisuus ottaa vastaan kolmannen maan kansalainen riippumatta uusista takaisinottoypyynnöistä, kun ei noudateta Dublin III -asetuksen 23 artiklan 3 kohdan tai 24 artiklan 2 kohdan mukaisia määräaikoja ja riippumatta Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisista siirron määräajoista?
- 4) Siinä tapauksessa, että tällaiseen henkilöön sovelletaan (analogisesti) Dublin III -asetuksen 23 artiklaa [toisen kysymyksen a kohta]: Onko uusi takaisinottopyyntö sidoksissa Dublin III -asetuksen 23 artiklan 2 kohdan mukaiseen uuteen määräaikaan? Jos kysymykseen vastataan myöntävästi: Alkaako tämä uusi määräaika kulua siitä, kun toimivaltainen viranomainen sai tiedon maahan paluusta, vai onko jokin toinen tapahtuma ratkaiseva määräajan alkamisen kannalta?
- 5) Siinä tapauksessa, että tällaiseen henkilöön sovelletaan (analogisesti) Dublin III -asetuksen 24 artiklaa [toisen kysymyksen b kohta]:
- Onko uusi takaisinottopyyntö (analogisesti) sidoksissa Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 kohdan mukaiseen uuteen määräaikaan? Jos kysymykseen vastataan myöntävästi: Alkaako tämä uusi määräaika kulua siitä, kun toimivaltainen viranomainen sai tiedon maahan paluusta, vai onko jokin toinen tapahtuma ratkaiseva määräajan alkamisen kannalta?
  - Jos toinen jäsenvaltio (tässä tapauksessa Saksa) antaa Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 kohdan mukaan (analogisesti) noudatettavan määräajan kulua loppuun: Johtuuko Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohdan mukaisen uuden turvapaikkahakemuksen tekemisestä, että toisesta jäsenvaltiosta (tässä tapauksessa Saksa) tulee välittömästi hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, vai voiko tämä jäsenvaltio uudesta turvapaikkahakemuksesta huolimatta tehdä alun perin vastuussa olevalle jäsenvaltiolle (tässä tapauksessa Italia) takaisinottopyynnön olematta sidottu määräaikaan tai siirtää ulkomaalaisen ilman takaisinottopyyntöä tähän jäsenvaltioon?
  - Jos toinen jäsenvaltio (tässä tapauksessa Saksa) antaa Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 kohdan mukaan (analogisesti) noudatettavan määräajan kulua loppuun: Onko toisessa jäsenvaltiossa (tässä tapauksessa Saksa) ennen siirtoa tehdyn turvapaikkahakemuksen vireilläolo rinnastettava Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohdan mukaiseen uuteen turvapaikkahakemukseen?
  - Jos toinen jäsenvaltio (tässä tapauksessa Saksa) antaa Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 kohdan mukaan (analogisesti) noudatettavan määräajan kulua loppuun, eikä ulkomaalainen tee uutta turvapaikkahakemusta eikä toisessa jäsenvaltiossa (tässä tapauksessa Saksa) ennen siirtoa tehdyn turvapaikkahakemuksen vireilläoloa ole rinnastettava Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohdan mukaiseen uuteen turvapaikkahakemukseen: Voiko toinen jäsenvaltio (tässä tapauksessa Saksa) tehdä hakemuksen käsittelystä alun perin vastuussa olevalle jäsenvaltiolle (tässä tapauksessa Italia) uuden takaisinottopyynnön olematta sidottu määräaikaan tai siirtää ulkomaalaisen kyseiseen jäsenvaltioon takaisinottopyyntöä tekemättä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäisen kysymyksen a kohta

- 27 Alustavasti on korostettava, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että turvapaikka-asioihin sovellettavien kansallisten menettelysääntöjen mukaan tuomioistuimen, jossa siirtopäätökseen haetaan muutosta, on lähtökohtaisesti ratkaistava asia sen tosiasiallisen tilanteen mukaan, joka vallitsi pidettäessä kyseisessä tuomioistuimessa viimeistä suullista käsittelyä tai – jos suullista käsittelyä ei ole pidetty – mainitun tuomioistuimen ratkaistessa kyseistä asiaa.

- 28 Tämän perusteella on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisen kysymyksensä a kohdalla lähinnä, onko Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, että siirtopäätökseen kohdistuvan tuomioistuinvalvonnan on perustuttava siihen tosiasialliseen tilanteeseen, joka vallitsee pidettäessä asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa viimeistä suullista käsittelyä tai – jos suullista käsittelyä ei pidetä – mainitun tuomioistuimen ratkaistessa asiaa.
- 29 Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kansainvälisen suojelun hakijalla on oltava oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoiniin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.
- 30 Kansainvälisen suojelun hakijalla hänen siirtoaan koskevan päätöksen osalta käytettävissä olevan oikeussuojakeinon ulottuvuus täsmennetään kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa, jossa todetaan, että jotta kansainvälisen oikeuden noudattaminen voidaan varmistaa, kyseisellä asetuksella käyttöön otetun siirtopäätöksiä koskevan tehokkaan oikeussuojakeinon olisi katettava yhtäältä kyseisen asetuksen soveltamisen tarkastelu ja toisaalta oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään (tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 43 kohta ja tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 37 kohta).
- 31 Dublin III -asetuksen 29 artiklaa koskevasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että kun otetaan huomioon yhtäältä kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa mainittu tavoite taata perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti asianomaisten henkilöiden tehokas suoja ja toisaalta mainitun asetuksen johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa esitetty tavoite varmistaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion nopea määrittäminen, hakijalla on oltava käytössään tehokas ja nopea oikeussuojakeino, jonka ansiosta hän voi vedota häntä koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiin olosuhteisiin silloin, kun niiden huomioon ottaminen on ratkaisevaa saman asetuksen asianmukaista soveltamista varten (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 44 kohta).
- 32 Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen lainsäädäntö, jonka mukaan kansainvälisen suojelun hakija voi vedota siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiin olosuhteisiin kyseistä päätöstä koskevassa muutoksenhaussa, täyttää kyseisen tehokkaasta ja nopeasta oikeussuojakeinosta säätämistä koskevan velvollisuuden (ks. analogisesti tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 45 kohta).
- 33 Tässä yhteydessä Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa ei voida tulkita siten, että se on esteenä tällaiselle lainsäädännölle pelkästään siitä syystä, että kyseinen lainsäädäntö voi johtaa siihen, että tuomioistuin, jossa siirtopäätökseen haetaan muutosta, ottaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa huomioon paitsi kyseisen päätöksen tekemisen jälkeiset myös mainitun päätöksen mukaisesti toteutetun asianomaisen henkilön siirtämisen jälkeiset olosuhteet.
- 34 Tällaiset olosuhteet eivät tosin voi olla merkityksellisiä niiden kyseiseen asetukseen sisältyvien sääntöjen, joissa säännellään – saman asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa vahvistettujen sääntöjen tavoin – siirtoa edeltävän takaisinottomenettelyn kulkua, soveltamisen kannalta.
- 35 Siirron toteuttaminen, jolla vain pannaan siirtopäätös täytäntöön konkreettisesti, ei voi kuitenkaan sellaisenaan osoittaa lopullisesti sen jäsenvaltion vastuuta, johon asianomainen henkilö on siirretty.
- 36 Ensimmäiseksi on näet todettava, ettei missään Dublin III -asetuksen säännöksessä anneta siirron toteuttamiselle tällaista vaikutusta eikä säädetä, että tämä toteuttaminen olisi merkityksellinen hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi.

- 37 Toiseksi on niin, että kyseisen asetuksen 29 artiklan 3 kohdasta ilmenee sitä vastoin selkeästi, että siirron toteuttaneen jäsenvaltion on otettava asianomainen henkilö takaisin, jos henkilön siirtämisessä on tapahtunut virhe tai siirtopäätös on kumottu siirron toteuttamisen jälkeen, mikä merkitsee välttämättä, että sen jäsenvaltion vastuu, johon siirto on toteutettu, voidaan tietyissä tapauksissa kyseenalaistaa siirron jälkeen.
- 38 Kolmanneksi on todettava, että päinvastainen ratkaisu voisi lisäksi johtaa siihen, että mainitun asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa säädetty muutoksenhaku tai uudelleen käsittely menettää laajalti tehokkaan vaikutuksensa ja asianomaisille henkilöille taattua oikeussuojaa heikennetään, koska saman asetuksen 27 artiklan 3 kohdasta ilmenee, että muutoksenhaku tai uudelleen käsittely ei merkitse välttämättä siirtopäätöksen lykkäämistä eikä siis automaattisesti ole esteenä siirron toteuttamiselle ennen kuin tuomioistuin on voinut arvioida kyseisen päätöksen laillisuutta.
- 39 Neljänneksi on korostettava, että eräät Dublin III -asetuksen säännökset voivat johtaa siihen, että jäsenvaltion vastuu kyseenalaistetaan sellaisten olosuhteiden johdosta, jotka ovat ilmenneet sen jälkeen, kun asianomainen henkilö on siirretty kyseiseen jäsenvaltioon. Näin on tilanne erityisesti kyseisen asetuksen 19 artiklan 2 kohdan osalta, kun asianomainen henkilö on poistunut siirron jälkeen jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmen kuukauden ajaksi ennen uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemistä jossakin toisessa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti tuomio 7.6.2016, Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, 17 kohta).
- 40 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäisen kysymyksen a kohtaan on vastattava, että Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen ja perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, että siirtopäätökseen kohdistuvan tuomioistuINVALVONNAN on perustuttava siihen tosiasialliseen tilanteeseen, joka vallitsee pidettäessä asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa viimeistä suullista käsittelyä tai – jos suullista käsittelyä ei pidetä – mainitun tuomioistuimen ratkaistessa asiaa.

Ensimmäisen kysymyksen b kohta sekä toinen ja kolmas kysymys

- 41 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo ensimmäisen kysymyksensä b kohdalla sekä toisella ja kolmannella kysymyksellä, jotka on tutkittava yhdessä, lähinnä, onko Dublin III -asetuksen 23 ja 24 artiklaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kolmannen maan kansalainen on sen jälkeen, kun hän on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen ensimmäisessä jäsenvaltiossa, siirretty kyseiseen jäsenvaltioon toisessa jäsenvaltiossa jätetyn uuden hakemuksen hylkäämisen johdosta, minkä jälkeen hän on ilman oleskelulupaa palannut tämän toisen jäsenvaltion alueelle, kyseiseen kansalaiseen voidaan soveltaa takaisinottomenettelyä, vai onko kyseinen henkilö mahdollista siirtää uudelleen ensimmäiseen näistä jäsenvaltioista tällaista menettelyä noudattamatta.
- 42 Takaisinottomenettelyn soveltamisala on määritelty Dublin III -asetuksen 23 ja 24 artiklassa (määräys 5.4.2017, Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, 26 kohta).
- 43 Kyseisen asetuksen 23 artiklan 1 kohdasta ja 24 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että tuota menettelyä sovelletaan mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b–d alakohdassa tarkoitettuihin henkilöihin.
- 44 Näissä viimeksi mainituissa säännöksissä viitataan henkilöön, joka yhtäältä on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jota käsitellään, tai on peruuttanut tällaisen hakemuksen tai jonka tällainen hakemus on hylätty ja joka toisaalta on jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai oleskelee toisessa jäsenvaltiossa ilman oleskelulupaa.

- 45 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kolmannen maan kansalaisen, joka oleskelee ilman oleskelulupaa jäsenvaltiossa jätettyään jossakin toisessa jäsenvaltiossa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jota tämä viimeksi mainittu jäsenvaltio ei ole tällä välin hyväksynyt, on siis katsottava kuuluvan Dublin III -asetuksessa säädetyn takaisinottomenettelyn soveltamisalaan.
- 46 Säännöistä, joita on noudatettava kyseisen menettelyn saattamiseksi päätökseen, on huomautettava, että tuon asetuksen 23 artiklassa säännellään tilanteita, joissa pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa on jätetty uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, kun taas mainitun asetuksen 24 artikla koskee tapauksia, joissa kyseisessä jäsenvaltiossa ei ole jätetty mitään uutta hakemusta (ks. vastaavasti määräys 5.4.2017, Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, 26 kohta).
- 47 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen henkilöön, joka toimitettuaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen johonkin jäsenvaltioon palaa laittomasti toisen jäsenvaltion alueelle jättämättä siellä uutta kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, voidaan soveltaa Dublin III -asetuksen 24 artiklassa säädettyä menettelyä.
- 48 Se, että tällainen henkilö on oleskellessaan ensimmäistä kertaa näistä jäsenvaltioista jälkimmäisen alueella jo jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, joka on hylätty kyseisen asetuksen 26 artiklan 1 kohdassa säädettyissä puitteissa, ei voi muuttaa tätä arviointia.
- 49 Koska kyseistä hakemusta ei enää käsitellä tuossa jäsenvaltiossa, tämä seikka ei näet voi merkitä sitä, että kyseinen henkilö rinnastetaan henkilöön, joka on jättänyt uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, joka olisi joko kyseisen 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti hylättävä ennen kuin siirto voidaan toteuttaa tai käsiteltävä mainitun jäsenvaltion toimesta kyseisen asetuksen 23 artiklan 3 kohdan perusteella, jos takaisinottomenettelyn toteuttaminen viivästyy.
- 50 Samoin se, että päätökseen, jolla asianomaisen jäsenvaltion alueella ensimmäistä kertaa oleskellessa jätetty kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on hylätty, kohdistuu muutoksenhaku, joka on vireillä toimivaltaisessa tuomioistuimessa, ei voi estää soveltamasta Dublin III -asetuksen 24 artiklaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, koska jos kyseisellä muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta, tuon päätöksen on katsottava saavan aikaan vaikutuksensa, sellaisena kuin ne ilmenevät kyseistä asetuksesta, ja siis merkitsevän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämisen johdosta aloitetun hallinnollisen menettelyn päättymistä.
- 51 Kun lisäksi otetaan huomioon, että unionin lainsäätäjä on säättänyt kyseisen asetuksen 24 artiklassa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen kolmannen maan kansalaiseen sovellettavasta erityismenettelystä, jossa etenkin pyynnön vastaanottaneelle jäsenvaltiolle esitetään kehoitus sellaisten pakottavien määräaikojen kuluessa, joiden päättymisen voi vaikuttaa kyseisen kansalaisen tilanteeseen, kolmannen maan kansalaista ei voida siirtää toiseen jäsenvaltioon ilman, että kyseistä menettelyä olisi saatettu päätökseen, sellaisen hänen osaltaan aiemmin tehdyn siirtopäätöksen nojalla, joka on jo pantu täytäntöön menneisyudessa.
- 52 Päinvastainen ratkaisu olisi siis ristiriidassa sen Dublin III -asetuksen 18 ja 24 artiklan sanamuodon kanssa, jossa ei tehdä mitään eroa ensimmäisen ja toisen muussa kuin siinä jäsenvaltiossa tapahtuvan oleskelun välillä, jossa ensimmäinen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty.
- 53 Siltä osin kuin tämän tuomion 35–39 kohdassa esitetyistä pohdinnoista seuraa, että siirron toteuttaminen ei voi sellaisenaan osoittaa lopullisesti sen jäsenvaltion vastuuta, johon asianomainen henkilö on siirretty, uutta siirtoa ei myöskään voida suunnitella tutkimatta kyseisen henkilön tilannetta uudelleen sen tarkastamiseksi, että vastuu ei ole mainitun henkilön siirron jälkeen siirtynyt toiselle jäsenvaltiolle.

- 54 Tältä osin on huomautettava, että tällainen asianomaisen henkilön tilanteen uudelleentutkinta voidaan toteuttaa kyseenalaistamatta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen toteuttamista, sillä kyseinen uudelleentutkinta edellyttää yksinomaan sitä, että otetaan huomioon ensimmäisen siirtopäätöksen tekemisen jälkeen tapahtuneet muutokset.
- 55 Ensimmäisen kysymyksen b kohtaan sekä toiseen ja kolmanteen kysymykseen on siis vastattava, että Dublin III -asetuksen 24 artiklaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kolmannen maan kansalainen on sen jälkeen, kun hän on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen ensimmäisessä jäsenvaltiossa, siirretty kyseiseen jäsenvaltioon toisessa jäsenvaltiossa jätetyn uuden hakemuksen hylkäämisen johdosta, minkä jälkeen hän on ilman oleskelulupaa palannut tämän toisen jäsenvaltion alueelle, kyseiseen kansalaiseen voidaan soveltaa takaisinottomenettelyä, ja kyseistä henkilöä ei ole mahdollista siirtää uudelleen ensimmäiseen näistä jäsenvaltioista tällaista menettelyä noudattamatta.

Neljäs kysymys

- 56 Kun otetaan huomioon ensimmäisen kysymyksen b kohtaan sekä toiseen ja kolmanteen kysymykseen annettu vastaus, neljänteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Viidennen kysymyksen a kohta

- 57 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee viidennen kysymyksensä a kohdassa lähinnä, onko Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kolmannen maan kansalainen on palannut ilman oleskelulupaa hänet aikaisemmin toiseen jäsenvaltioon siirtäneen jäsenvaltion alueelle, takaisinottopyyntö on lähetettävä kyseisessä säännöksessä säädettyissä määräajoissa ja – jos näin on – kyseiset määräajat eivät voi alkaa kulua ennen kuin pyynnön esittänyt jäsenvaltio on saanut tiedon asianomaisen henkilön palaamisesta sen alueelle.
- 58 Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että jos jäsenvaltio, jonka alueella henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, päättää tehdä Eurodac-järjestelmässä haun, takaisinottopyyntö on tehtävä mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa kahden kuukauden kuluessa Eurodac-osuman saamisesta.
- 59 Kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, että jos takaisinottopyyntö perustuu muihin todisteisiin kuin Eurodac-järjestelmästä saatuihin tietoihin, se on lähetettävä takaisinottopyynnön saavalle jäsenvaltiolle kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona pyynnön esittävä jäsenvaltio on tullut tietoiseksi siitä, että jokin toinen jäsenvaltio saattaa olla vastuussa asianomaisesta henkilöstä.
- 60 Tältä osin on huomautettava, että takaisinottomenettelyt on ehdottomasti suoritettava muun muassa Dublin III -asetuksen VI luvussa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti ja niitä on sovellettava erityisesti erilaisia pakottavia määräaikoja noudattaen (ks. vastaavasti tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 49 ja 50 kohta).
- 61 Koska unionin lainsäätävä ei ole erottanut kyseisen asetuksen 24 artiklassa toisistaan tilanteita, joissa takaisinottomenettely aloitetaan ensimmäistä kertaa, ja tilanteita, joissa kyseinen menettely on suoritettava uudelleen sen johdosta, että asianomainen henkilö palaa siirron jälkeen pyynnön esittäneeseen jäsenvaltioon ilman oleskelulupaa, myös tässä viimeksi mainitussa tapauksessa on siis noudatettava kyseisessä artiklassa vahvistettuja määräaikoja.

- 62 Näiden määräaikojen laskemisesta on huomautettava, että niillä pyritään sääntelemään takaisinottomenettelyä ja niillä edistetään ratkaisevasti kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen toteuttamista varmistamalla, että takaisinottomenettely toteutetaan ilman perusteetonta viivästystä (ks. analogisesti tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 53 ja 54 kohta sekä tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 31 kohta).
- 63 Mainituilla määräajoilla taataan tässä tarkoituksessa, että pyynnön esittänyt jäsenvaltio aloittaa takaisinottomenettelyn kohtuullisessa ajassa siitä lukien, kun sillä on käytössään tiedot, joiden nojalla se voi esittää takaisinottopyynnön toiselle jäsenvaltiolle, ja tässä yhteydessä sovellettavan määräajan pituus riippuu kyseisten tietojen luonteesta.
- 64 Tästä seuraa, että samat määräajat eivät loogisesti voi alkaa kuluu sellaisesta ajankohdasta, jolloin pyynnön esittäneellä jäsenvaltiolla ei ollut käytettävänä tietoja, joiden nojalla se voi aloittaa takaisinottomenettelyn.
- 65 Näin on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa paitsi siinä tapauksessa, että kyseinen jäsenvaltio ei tiedä seikoista, jotka osoittavat toisen jäsenvaltion vastuun, myös siinä tapauksessa, että – kun sisäraajat voidaan lähtökohtaisesti ylittää ilman rajoilla suoritettavia henkilöihin kohdistuvia tarkastuksia – mainittu jäsenvaltio ei tiedä siitä, että asianomainen henkilö on sen alueella.
- 66 Jos katsottaisiin, että kyseiset määräajat alkavat kuluu siitä ajankohdasta, jolloin jäsenvaltiolla on ensimmäisen vastaanotto- ja takaisinottomenettelyn aikana tietoja, jotka viittaavat toisen jäsenvaltion vastuuseen, tällä voitaisiin myös yhtäältä rajoittaa huomattavasti Dublin III -asetuksessa säädettyjen menettelyjen tehokkuutta ja toisaalta kannustaa asianomaisia henkilöitä palaamaan ensimmäisen siirron jälkeen laittomasti pyynnön esittäneen jäsenvaltion alueelle, mikä olisi esteenä asetuksessa vahvistettujen periaatteiden ja sääntöjen soveltamiselle (ks. analogisesti tuomio 17.3.2016, Mirza, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 52 kohta ja tuomio 13.9.2017, Khir Amayry, C-60/16, EU:C:2017:675, 37 kohta).
- 67 Tilanteessa, jossa asianomainen henkilö on palannut ilman oleskelulupaa pyynnön esittäneen jäsenvaltion alueelle ensimmäisen siirron jälkeen, kyseisellä tulkinnalla näet lyhennettäisiin olennaisesti määräaika, joka kyseisellä jäsenvaltiolla on takaisinottopyynnön lähettämiseen, tai suljettaisiin pois mahdollisuus lähettää tällainen pyyntö ennen kuin asianomaiselle henkilölle on annettu mahdollisuus jättää uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, kun kyseinen henkilö palaa tälle alueelle yli kaksi tai kolme kuukautta sen ajankohdan jälkeen, jolloin mainitulla jäsenvaltiolla on ollut ensimmäisen vastaanotto- ja takaisinottomenettelyn aikana tietoja, jotka viittaavat toisen jäsenvaltion vastuuseen.
- 68 Tällaisessa tilanteessa Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistettu määräaika, jota sovelletaan yksinomaan silloin, kun jäsenvaltio, jonka alueella henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, päättää tehdä Eurodac-järjestelmässä haun, on merkityksellinen, jos pyynnön esittänyt jäsenvaltio on päättänyt menetellä näin sellaisen takaisinottomenettelyn yhteydessä, joka on aloitettu sen johdosta, että asianomainen henkilö on palanut sen alueelle ensimmäisen siirron jälkeen, mikä edellyttää välttämättä, että se on saanut tiedon siitä, että kyseinen henkilö on sen alueella.
- 69 Jos asianomainen jäsenvaltio ei ole päättänyt tehdä hakua Eurodac-järjestelmässä, kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa sovelletaan. Tässä tapauksessa kyseisessä säännöksessä mainittu määräaika alkaa kuluu vasta siitä ajankohdasta lukien, jolloin pyynnön esittänyt jäsenvaltio on saanut tiedon yhtäältä siitä, että asianomainen henkilö on sen alueella, ja toisaalta seikoista, jotka osoittavat toisen jäsenvaltion vastuun.
- 70 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella viidennen kysymyksen a kohtaan on vastattava, että Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kolmannen maan kansalainen on palannut ilman oleskelulupaa hänet aikaisemmin

toiseen jäsenvaltioon siirtäneen jäsenvaltion alueelle, takaisinottoopyyntö on lähetettävä kyseisessä säännöksessä säädettyissä määräajoissa, ja kyseiset määräajat eivät voi alkaa kulua ennen kuin pyynnön esittänyt jäsenvaltio on saanut tiedon asianomaisen henkilön palaamisesta sen alueelle.

Viidennen kysymyksen b kohta

- 71 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee viidennen kysymyksensä b kohdalla lähinnä, onko Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että kun takaisinottoopyyntöä ei ole tehty kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädettyissä määräajoissa, jäsenvaltio, jonka alueella asianomainen henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, on vastuussa sellaisen uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, joka kyseisen henkilön on voitava jättää.
- 72 Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että jos takaisinottoopyyntöä ei tehdä kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädettyssä määräajassa, jäsenvaltion, jonka alueella asianomainen henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, on annettava tälle henkilölle mahdollisuus jättää uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus.
- 73 On korostettava, että pelkästään kyseisen säännöksen sanamuodon perusteella ei voida määrittää, mikä on se jäsenvaltio, jonka olisi tavallisesti oltava vastuussa tällaisen hakemuksen käsittelystä.
- 74 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa kuitenkin, että kun unionin oikeuden säännöstä tai määräystä voidaan tulkita eri tavoin, on suosittava tulkintaa, jolla voidaan varmistaa sen tehokas vaikutus (ks. vastaavasti tuomio 27.10.2011, komissio v. Puola, C-311/10, ei julkaistu, EU:C:2011:702, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 75 Tältä osin on korostettava, että jos Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohtaa olisi tulkittava siten, että se edellyttää pelkästään, että asianomaisella henkilöllä on oltava oikeus jättää kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, ja siten, että sillä ei ole siis mitään vaikutusta kyseisen hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen, tuolla säännöksellä ei olisi enää mitään tehokasta vaikutusta.
- 76 Direktiivin 2013/32 6 artiklan 1 ja 2 kohdasta ilmenee siis, että jäsenvaltioiden on yleensä rekisteröitävä kaikki kolmannen maan kansalaisen kyseisen direktiivin soveltamisalalla kansallisille viranomaisille jättämät kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset ja niiden on tämän jälkeen varmistettava, että asianomaisilla henkilöillä on tosiasiallinen mahdollisuus jättää hakemuksensa mahdollisimman pian.
- 77 Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohdan tehokkaan vaikutuksen turvaamiseksi kyseistä säännöstä on siis tulkittava siten, että jos tuon asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädetyt määräajat ovat päättyneet, asianomaisen henkilön päättäessä käyttää sitä mahdollisuutta jättää uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, joka jäsenvaltion, jonka alueella hän oleskelee, on hänelle annettava, kyseinen jäsenvaltio on vastuussa tämän uuden hakemuksen käsittelystä.
- 78 Tätä tulkintaa tukee lisäksi se tavoite, johon Dublin III -asetuksen 24 artiklan 2 ja 3 kohdalla pyritään ja joka on palautettu mieleen tämän tuomion 62 kohdassa.
- 79 Jos näet uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättäminen kyseisissä säännöksissä säädettyin edellytyksin merkitsisi pelkästään, että jäsenvaltio, jonka alueella asianomainen henkilö oleskelee, voi tämän jälkeen aloittaa takaisinottomenettelyn kyseisen asetuksen 23 artiklassa säädettyin edellytyksin, mainitun asetuksen 24 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyillä säännöillä ei voitaisi edistää kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen toteuttamista, sillä kyseisten määräaikojen päättymisen ei estäisi takaisinottomenettelyn toteuttamista, joka viivästyttäisi uudelleen asianomaisen henkilön jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyä.

80 Tästä seuraa, että viidennen kysymyksen b kohtaan on vastattava, että Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että kun takaisinottoa ei ole tehty kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädetyissä määräajoissa, jäsenvaltio, jonka alueella asianomainen henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, on vastuussa sellaisen uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, joka kyseisen henkilön on voitava jättää.

Viidennen kysymyksen c kohta

81 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee viidennen kysymyksensä c kohdalla lähinnä, onko Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että sen, että jossakin jäsenvaltiossa jätetyn ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen kohdistuva muutoksenhakumenettely on vielä vireillä, on katsottava merkitsevän uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämistä tuossa jäsenvaltiossa kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla.

82 Tältä osin on korostettava ensimmäiseksi, että Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohdassa viitataan nimenomaisesti kyseessä olevan jäsenvaltion velvollisuuteen antaa asianomaiselle henkilölle mahdollisuus jättää uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus.

83 Tästä seuraa unionin lainsäätäjän tarkoittaneen, että kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen päättymisen vaikutukset eivät kohdistu jo aloitettujen kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelymenettelyjen lopputulokseen vaan uuden kansainvälistä suojelua koskevan menettelyn aloittamiseen.

84 Toiseksi on huomautettava, että – kuten tämän tuomion 48–50 kohdassa esitetystä ilmenee – jos ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen kohdistuvalla muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta, kyseisen päätöksen on katsottava saavan täysimääräisesti aikaan vaikutuksensa ja siis merkitsevän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämisen johdosta aloitetun hallinnollisen menettelyn päättymistä.

85 Viidennen kysymyksen c kohtaan on siis vastattava, että Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että sen, että jossakin jäsenvaltiossa jätetyn ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen kohdistuva muutoksenhakumenettely on vielä vireillä, ei ole katsottava merkitsevän uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämistä tuossa jäsenvaltiossa kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla.

Viidennen kysymyksen d kohta

86 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee viidennen kysymyksensä d kohdalla lähinnä, onko Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että kun takaisinottoa ei ole tehty kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädetyissä määräajoissa ja kun asianomainen henkilö ei ole käyttänyt mahdollisuutta, joka hänellä on oltava, jättää uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, jäsenvaltio, jonka alueella kyseinen henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, voi vielä tehdä takaisinottoa tai siirtää mainitun henkilön toiseen jäsenvaltioon tällaista pyyntöä tekemättä.

87 Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohta eroaa muista säännöksistä, jotka koskevat kyseisessä asetuksessa olevien määräaikojen päättymistä, siltä osin kuin siinä ei säädetä, että siinä kyseessä olevien määräaikojen päätyminen johtaa sellaisenaan vastuun siirtymiseen.

- 88 Kuten viidennen kysymyksen b kohtaan annetusta vastauksesta seuraa, kun mainitun asetuksen 24 artiklaa sovelletaan, tällainen vastuun siirtyminen edellyttää sitä, että asianomainen henkilö käyttää mahdollisuutta, joka hänellä on oltava, jättää uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus jäsenvaltiossa, jonka alueella hän oleskelee.
- 89 Siltä osin kuin unionin lainsäätävä ei ole liittännyt saman asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa asetettujen määräaikojen päättymiseen mitään muuta vaikutusta, on katsottava, että niissä tapauksissa, joissa asianomainen henkilö ei käytä kyseistä mahdollisuutta, jäsenvaltio, jonka alueella kyseinen henkilö oleskelee, voi tehdä tästä johtopäätöksensä ja aloittaa mahdollisesti takaisinottomenettelyn, jolla pyritään varmistamaan, että kyseinen henkilö palaa sen jäsenvaltion alueella, jossa hän on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen.
- 90 Koska sitä vastoin yhtäältä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b–d alakohdan mukaan otettava asianomainen henkilö takaisin kyseisen asetuksen 23–25 ja 29 artiklassa säädettyihin edellytyksiin ja toisaalta missään näistä artikloista ei säädetä kyseisen henkilön siirtämisestä ilman pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion tätä varten nimenomaisesti tai hiljaisesti antamaa suostumusta, mainitun asetuksen 24 artiklan 3 kohtaa ei voida ymmärtää siten, että siinä annetaan jäsenvaltiolle lupa siirtää mainittu henkilö toiseen jäsenvaltioon takaisinottopyyntöä tekemättä.
- 91 Viidennen kysymyksen d kohtaan on siis vastattava, että Dublin III -asetuksen 24 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että kun takaisinottopyyntöä ei ole tehty kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädettyissä määräajoissa ja kun asianomainen henkilö ei ole käyttänyt mahdollisuutta, joka hänellä on oltava, jättää uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus,
- jäsenvaltio, jonka alueella kyseinen henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, voi vielä tehdä takaisinottopyynnön ja
  - kyseisessä säännöksessä ei anneta lupaa siirtää mainittu henkilö toiseen jäsenvaltioon ilman tällaisen pyynnön tekemistä.

Oikeudenkäyntikulut

- 92 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 27 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen ja perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, että siirtopäätökseen kohdistuvan tuomioistuinvalvonnan on perustuttava siihen tosiasialliseen tilanteeseen, joka vallitsee pidettäessä asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa viimeistä suullista käsittelyä tai – jos suullista käsittelyä ei pidetä – mainitun tuomioistuimen ratkaistessa asiaa.

- 2) Asetuksen N:o 604/2013 24 artiklaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kolmannen maan kansalainen on sen jälkeen, kun hän on jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen ensimmäisessä jäsenvaltiossa, siirretty kyseiseen jäsenvaltioon toisessa jäsenvaltiossa jätetyn uuden hakemuksen hylkäämisen johdosta, minkä jälkeen hän on ilman oleskelulupaa palannut tämän toisen jäsenvaltion alueelle, kyseiseen kansalaiseen voidaan soveltaa takaisinottomenettelyä, ja kyseistä henkilöä ei ole mahdollista siirtää uudelleen ensimmäiseen näistä jäsenvaltioista tällaista menettelyä noudattamatta.
- 3) Asetuksen N:o 604/2013 24 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kolmannen maan kansalainen on palannut ilman oleskelulupaa hänet aikaisemmin toiseen jäsenvaltioon siirtäneen jäsenvaltion alueelle, takaisinottoa pyyntö on lähetettävä kyseisessä säännöksessä säädetyissä määräajoissa, ja kyseiset määräajat eivät saa alkaa kulua ennen kuin pyynnön esittänyt jäsenvaltio on saanut tiedon asianomaisen henkilön palaamisesta sen alueelle.
- 4) Asetuksen N:o 604/2013 24 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että kun takaisinottoa pyyntöä ei ole tehty kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädetyissä määräajoissa, jäsenvaltio, jonka alueella asianomainen henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, on vastuussa sellaisen uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, joka kyseisen henkilön on voitava jättää.
- 5) Asetuksen N:o 604/2013 24 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että sen, että jossakin jäsenvaltiossa jätetyn ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen kohdistuva muutoksenhakumenettely on vielä vireillä, ei ole katsottava merkitsevän uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämistä tuossa jäsenvaltiossa kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla.
- 6) Asetuksen N:o 604/2013 24 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että kun takaisinottoa pyyntöä ei ole tehty kyseisen asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädetyissä määräajoissa ja kun asianomainen henkilö ei ole käyttänyt mahdollisuutta, joka hänellä on oltava, jättää uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus,
  - jäsenvaltio, jonka alueella kyseinen henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa, voi vielä tehdä takaisinottoa pyynnön ja
  - kyseisessä säännöksessä ei anneta lupaa siirtää mainittu henkilö toiseen jäsenvaltioon ilman tällaisen pyynnön tekemistä.

Allekirjoitukset